

Sygn. akt II KK 105/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.)
po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2014 r.,
sprawy **A. T.**
skazanego z art. 263 § 2 k.k. i inne
z powodu kasacji wniesionych przez obrońców skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 27 września 2013 r.,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 28 grudnia 2012 r.,

postanowił

- 1. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem dnia 27 września 2013 r., sygn. akt ... 205/13, na skutej wniesionych apelacji przez obrońcę oskarżonego oraz prokuratora, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt ... 153/10, w ten sposób, że: uchylił orzeczenie o karze łącznej orzeczonej wobec oskarżonego, uniewinnił go od popełnienia czynu opisanego w pkt V (art. 258 § 2

k.p.k.), uchylił wyroku w odniesieniu do czynów opisanych w pkt I, II, III, IV wyroku (art. 148 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i inne) w zakresie orzeczonych za te czyny kar jednostkowych i sprawę w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy (w tym zakresie – pkt VI a/o - uznania A. T. za winnego popełnienia czynu z art. 263 § 2 k.k. i skazania go na karę 7 lat pozbawienia wolności), na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. orzeczone wobec skazanego w pkt VI, VII, VIII, IX wyroku kary jednostkowe pozbawienia wolności połączył i wymierzył ww. karę łączną 9 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, orzekł o kosztach sądowych.

Od wyroku Sądy Apelacyjnego kasacje wywiedli obrońcy skazanego. **Adw. P. F.** zaskarżył pkt III i IV wyroku, zarzucając: rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 6 k.p.k., art. 6 ust. 3 lit.d EKPC, art. 42 ust. 2 Konstytucji RP i art. 78 Konstytucji RP w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez pominięcie i nierozpoznanie apelacji osobistej A. T. i podniesionych w niej zarzutów, a ograniczeniu się przez Sąd Apelacyjny do rozpoznania tylko apelacji złożonej przez jego obrońcę, skutkiem czego oskarżony został pozbawiony prawa do obrony; art. 6 ust. 1 i 3 lit. D EKPC w zw. art. 390 § 1 k.p.k. i art. 391 k.p.k. (pkt 2) polegające na naruszeniu prawa do obrony poprzez uniemożliwienie A. T. przesłuchania głównego, a de facto jedyne, świadka oskarżenia — P. J., którego wypowiedź stanowiła podstawę skazania i poprzestanie przez Sąd meriti, na odczytaniu świadkowi protokołu z przesłuchania P. J. w charakterze podejrzanego, przeprowadzonego na etapie postępowania przygotowawczego, w którym A. T. nie miał możliwości uczestniczenia, a ponadto, wbrew zasadzie samodzielności jurysdykcyjnej Sądu, oparcie wydanego w przedmiotowej sprawie wyroku na dowodzie, który nie został przeprowadzony bezpośrednio przed Sądem orzekającym w sprawie i powoływanie się na dowody i orzeczenie zapadłe w innej sprawie, o sygn. akt ... 56/06; art. 4 k.p.k., art. 6 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. oraz art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. (pkt 3) przez nieprawidłowe przeprowadzenie kontroli instancyjnej oraz nienależyte, nierzetelne oraz pozbawione wnikliwej analizy rozważenie przez Sąd odwoławczy każdego z zarzutów zawartych w apelacji obrońcy i nie

ustosunkowanie się do argumentacji zawartej w jej uzasadnieniu, co skutkowało niezasadnym zaakceptowaniem ustaleń Sądu Okręgowego w W. naruszających prawo do obrony oraz prawo do rzetelnego procesu, zasadę *in dubio pro reo*, a także nieuwzględniających wszystkich możliwych wersji zdarzenia będącego przedmiotem postępowania przeciwko A. T. oraz nie opartych na całokształcie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a ponadto wadliwe uzasadnienie orzeczenia Sądu odwoławczego, polegające na odwoływaniu się do trafności ustaleń i ocen Sądu I instancji, a braku odpowiedniej argumentacji, która wskazywałaby, dlaczego podniesione zarzuty oraz argumenty na ich poparcie, nie zasługują na uwzględnienie; art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. polegające na nienależytym rozważeniu i pominięciu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego oraz rozstrzygnięcie na jego niekorzyść nie dających się usunąć wątpliwości, w postaci niemożności przypisania oraz skonkretyzowania na podstawie zebranego materiału dowodowego - w tym zeznań świadka P. J. oraz opinii z zakresu badań broni i amunicji - jednoznacznej liczby posiadanej przez A. T. broni; art. 7 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. (pkt 5) polegające na nieprawidłowej oraz nienależytej kontroli instancyjnej i zaakceptowaniu dowolnego rozumowania Sądu pierwszej instancji, wyjaśniającego niekompletne i sprzeczne ze sobą ustalenia o posiadaniu przez A. T. w okresie od stycznia do marca 1999 r. w W. bez wymaganego zezwolenia 9 sztuk broni palnej w tym dwa pistolety maszynowe kal. 7,62 mm, strzelbę kal. 16, strzelbę kal. 12 a także trzy sztuki broni palnej kal. 7,62 mm, dwie sztuki broni palnej kal. 9 mm, jak również przyjęciu za własną ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Okręgowy, która wykracza poza granice swobodnej oceny dowodów określone wymienionym przepisem w kierunku oceny dowolnej, przede wszystkim w odniesieniu do dowodu z zeznań świadka P. J., opinii sądowo-psychiatrycznej dotyczącej świadka P. J. oraz opinii z zakresu badania broni i amunicji; art. 440 k.p.k. w zw. z art. 263 § 2 k.k. i art. 115 § 2 k.k. (pkt 6) w zakresie utrzymania przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku, wyroku Sądu Okręgowego w W., V Wydział Karny z dnia 28 grudnia 2012 r. (sygn. ... 153/10), w sytuacji gdy utrzymanie w mocy tego wyroku było rażąco niesprawiedliwe, z uwagi na naruszenie przez ten Sąd przepisów prawa materialnego, w tym przepisu art. 263 § 2 k.k. oraz przepisu art. 115 § 2 k.k.

poprzez ich niewłaściwą wykładnię i nieprawidłowe zastosowanie, a także z uwagi na wysokość wymierzonej A. T. kary, która jest rażąco niewspółmierna w stosunku do kary sprawiedliwej.

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, rozwiązanie rozstrzygnięcia o karze łącznej i w tym zakresie uniewinnienie oskarżonego ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu II instancji w zaskarżonej części i w tym zakresie przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania.

Obrońca – adw. A. W. w kasacji zarzucił w części w odniesieniu do pkt. II i III, zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego - art. 6 k.p.k. w zw. z art. 171 § 2 k.p.k. w randze konstytucyjnej jako aktywnego i niezależnego od obrońcy prawa do obrony przejawiające się w pominięciu przez Sądy negatywnej postawy P. J., a który podczas rozprawy głównej odmówił zeznań pomimo braku posiadania takowego uprawnienia, pozbawiając tym samym stronę do weryfikacji jedynego dowodu oskarżenia, przy czym zachowując nieznanne przepisom milczenie i nie odnosząc się do uprzednio składanych; rażące naruszenie prawa procesowego - art. 4 k.p.k., 6 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt. 2 i 5 k.p.k., mające istotny wpływ na treść orzeczenia, przejawiające się ograniczeniu prawa do rzetelnego procesu i obrony A. T. poprzez nieuprawnione oddalenie wniosków dowodowych (wskazanych w kasacji); także rażące naruszenie prawa procesowego - art. 424 § 2 k.p.k. mające istotny wpływ na treść oczenia poprzez odstępnie w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego od indywidualizacji kary w odniesieniu do A. T., mimo rozwiązania kary łącznej i częściowo korzystnej zmiany wyroku wobec ww. skazanego, w szczególności upatrywaniu przez Sąd odwoławczy popełnienia zarzucanych mu przestępstw w ramach grupy przestępczej, mimo, iż postępowanie dowodowe i dokonane ustalenia faktyczne wykluczyły istnienie grupy w typie kwalifikowanym czego wynikiem było orzeczenie uniewinniające z pkt. I. 2; rażące naruszenie prawa procesowego - art. 433 § 2 k.p.k., 457 § 3 k.p.k., mające istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez: pozorne odniesienie się do zarzutów mojej apelacji a zatem zaniechaniu przeprowadzenia całościowej kontroli instancyjnej, skutkiem czego wyrok Sądu Okręgowego jest orzeczeniem niepełnym, odstępnie od całościowej (totalnej) kontroli instancyjnej na rzecz niedopuszczalnych uwag pod adresem formy apelacji stanowiących de facto komentarze pozamerytoryczne

wobec obrońcy, a czemu poświęcone zostały ustne motywy wyroku w dniu 27.09.2013r., odstąpienie od ustosunkowania się do pisma skazanego z dnia 30.04.2013 r. zatytułowanego apelacja osobista, pomimo jego ujawnienia podczas rozprawy apelacyjnej. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasacje wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacje obrońców skazanego są nietrafne dlatego podlegały oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Przeprowadzona analiza zarzutów obu kasacji nie pozostawia najmniejszych wątpliwości co do rzeczywistego celu skarżących, którzy zmierzają do sprowokowania przed Sądem Najwyższym ponownej – dublującej - kontroli orzeczenia Sądu I instancji. Tak jak słusznie zauważył prokurator, podnoszone w skargach zarzuty są *de facto* zarzutami apelacyjnymi dotyczącymi błędu w ustaleniach faktycznych przywdzianymi tylko pozornie w szaty przepisu art. 523 § 1 k.p.k. Większość z nich była przedmiotem rozpoznania i kontroli przez Sąd II instancji. Skarżący w żadnym razie nie akceptują poczynionych ustaleń faktycznych, które legły u podstaw skazania A. T. za zarzucane mu czyny. W szczególności zaś dążą do zdyskwalifikowania jako wartościowe źródło dowodowe zeznania świadka P. J., które stanowiły podstawę ustaleń faktycznych. Tymczasem jak wynika z akt przedmiotowej sprawy w tym uzasadnień Sądów obu instancji zeznania tego świadka zostały poddane gruntownej i wszechstronnej ocenie a następnie kontroli. W żadnym razie ocena tego dowodu nie nosi cech jakiegokolwiek błędu, czego najlepszym dowodem jest treść uzasadnienia Sądu Okręgowego str. 23 i n. Nadto, jak wskazał na str. 41 uzasadnienia Sąd Okręgowy zeznania tego świadka stanowią pełnowartościowy dowód w sprawie, co bez wątpienia nie podważyła treść opinii psychologicznej wydanej wobec ww. Wobec powyższego każda podjęta w sprawie przez obrońców próba podważenia wartości dowodowej tychże relacji jest nieskuteczna.

Obaj skarżący podnieśli pod adresem Sądu odwoławczego zarzut związany z pominięciem i nie odniesieniem się do pisma oskarżonego z dnia 30 kwietnia

2013 r., zatytułowanego *apelacja osobista* oskarżonego, pomimo jego ujawnienia podczas rozprawy apelacyjnej. Odnosząc się do tego argumentu stanowczo stwierdzić należy, że Sąd II instancji nie dopuścił się żadnego z wywodzonych przez obrońców uchybień. W przedmiotowej sprawie skazany reprezentowany był, także na etapie postępowania międzyinstancyjnego, przez fachowy podmiot. Zgodnie z wymogami art. 446 § 1 k.p.k. została w jego imieniu sporządzona i podpisana apelacja przez obrońcę. Pismo, które nadesłał do Sądu oskarżony, nie mogło wywoływać żadnych skutków li tylko stanowić ewentualnie uzupełnienie apelacji obrońcy jednakże w zakresie podniesionych przez niego zarzutów. Podkreślić zatem trzeba, że apelacja A. T., nie będąca środkiem odwoławczym, nie mogła stać się przedmiotem analizy i rozpoznania przez Sąd Apelacyjny.

Kolejny tożsamy w swej treści zarzut powołany przez obrońców skazanego dotyczył postawy świadka P. J., który odmówił składania zeznań podczas rozprawy głównej i odczytania jego wyjaśnień złożonych podczas przesłuchania w charakterze podejrzanego złożonych dnia 30 lipca 1999 r. w sprawie o sygn. akt ...56/06, a także bezpodstawne oddalenie wniosków dowodowych o przesłuchanie wskazanych świadków. Podobnej treści zarzut został wywiedziony przez obrońcę w pkt III apelacji i stał się przedmiotem kontroli przez Sąd Apelacyjny. Sąd odwoławczy uznał, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy i wobec postawy świadka P. J. odczytanie jego wyjaśnień w oparciu o przepis art. 391 § 1 k.p.k. było jak najbardziej właściwe bowiem pozwalało na wprowadzenie w sposób legalny zeznań tego świadka do procesu. Zawarta na str. 20 i 21 uzasadnienia argumentacja tego Sądu jest w pełni przekonywająca. Na str. 23 Sąd Apelacyjny wychwytyje niekonsekwencję obrońcy, który z jednej strony zarzuca Sądowi I instancji odczytanie zeznań tego świadka i odwoływanie się do orzeczenia wydanego w sprawie ... 56/06, z drugiej zaś podnosi brak działania z urzędu i nie przesłuchanie w charakterze świadków A. M., K. S. i R. B., którzy byli wówczas w takiej samej sytuacji procesowej jak P. J. Argumenty skarżących uznać należy za polemiczne i nie zasługujące na uwzględnienie.

Odnosząc się już bezpośrednio do kasacji adw. A. W. i sformułowanych w niej zarzutów, to wskazać należy, że większość z nich nie spełnia wymogów zarzutów kasacyjnych, co więcej zadeklarowany przez tego obrońcę zakres

zaskarżenia wyroku Sądu Apelacyjnego nie w pełnym zakresie jest prawnie dopuszczalny (pkt II wyroku). Jeśli chodzi o zarzut z pkt II dotyczący oddalenia wymienionych w nim wniosków dowodowych to zauważyć należy, że do tej kwestii odniósł się Sąd II instancji na str. 22 - 24 uzasadnienia. Skarżący myli się twierdząc, że fakt oddalenia tychże wniosków spowodował naruszenie prawa oskarżonego do rzetelnego procesu. Oskarżony w toku całego postępowania korzystał z przysługujących mu uprawnień, a oddalenie przez Sąd wspomnianych wniosków zostało należycie uzasadnione. Sam fakt niezadowolenia skarżącego z takich okoliczności nie jest wystarczającą podstawą do ferowania tak daleko idących wniosków.

Sąd II instancji podzielił decyzję Sądu Okręgowego co do wymierzenia skazanemu za czyn z art. 263 § 2 k.k. kary jednostkowej 7 lat pozbawienia wolności i jak wynika ze str. 61 uzasadnienia tego Sądu, na wymiar tejże kary nie tylko wpływ miało jak to określił skarżący – *upatrywanie przez Sąd odwoławczy popełnienia zarzucanych mu przestępstw w ramach grupy przestępczej*. Pomijając poprawność sformułowanego w pkt III kasacji zarzutu zwrócić uwagę należy skarżącego na argumentację Sądu II instancji zawartą w na str. 30 uzasadnienia. Sąd Apelacyjny określając wobec skazanego nową karę łączną 9 lat pozbawienia wolności za przypisane mu czyny podkreślił świadomość tymczasowości tego rozstrzygnięcia. Po ponownym rozpoznaniu sprawy w zakresie kar jednostkowych za czyny z pkt I, II, III i IV zajdzie konieczność orzeczenia nowej kary łącznej wobec skazanego.

Na uwzględnienie nie zasługuje także zarzut podniesiony w pkt IV kasacji jako naruszenie przepisów art. 433 § 2 k.p.k. art. 457 § 3 k.p.k. Przeczy temu twierdzeniu treść uzasadnienia Sądu Apelacyjnego, który rozpoznał i omówił wszystkie zarzuty apelacyjne. To, że z przyczyn wskazanych na str. 15 i n. Sąd II instancji odniósł się dość krótko do wywiedzionych w apelacji zarzutów przez obrońcę nie oznacza, że uchylił się zupełnie od ich rozpoznania. Skoro – w ocenie Sądu Apelacyjnego - zarzuty apelacyjne nie zostały dość jasno postawione i uzasadnione trudno wymagać precyzyjności i ścisłości przy ich omówieniu. Z uzasadnienia Sądu II instancji wynika, że zostały one rozpoznane w pełnym zakresie.

Odnosząc się do zarzutów kasacyjnych adw. P. F. zauważyć należy, że część z nich, choć wskazuje na inne podstawy prawne, to jednak pokrywa się z zarzutami wymienionego już wyżej obrońcy.

Przede wszystkim na uwzględnienie nie zasługuje zarzut w pkt 3 kasacji. Obrońca zarzucił, że Sąd Apelacyjny nie odniósł się w sposób należyty i rzetelny do zarzutów sformułowanych w apelacji co naruszyło prawo skazanego do obrony i do rzetelnego procesu, zasadę *in dubio pro reo*. Sąd II instancji wskazał w sposób przekonywający, że w przedmiotowej sprawie nie było potrzeby sięgania po regułę z art. 5 § 2 k.p.k. (str. 19 i n.). W ocenie Sądu odwoławczego nie ma wątpliwości, o których mowa w art. 5 § 2 k.p.k., co do tego, że A. T. nie tylko był pasażerem samochodu Dodge Stratus i siedział z tyłu na siedzeniu pasażera ale także co do tego, że aktywnie uczestniczył w strzelaniu i używał broni. Z uzasadnienia Sądu II instancji wynika także, że podzielono w pełni ustalenia Sądu I instancji co do ilości posiadanej przez oskarżonego broni. I tym razem – wbrew twierdzeniom skarżącego - nie było potrzeby sięgania po regułę art. 5 § 2 k.p.k. Na str. 20 uzasadnienia Sąd odwoławczy przedstawił argumentację dotyczącą podnoszonego aspektu sprawy, wskazując jednocześnie na podzielone, szerzej przedstawione stanowisko Sądu Okręgowego zawarte na str. 41-48. Z tej części uzasadnienia wynika, że Sąd *meriti* szczegółowo zbadał, poddał weryfikacji i odniósł się do zgromadzonych w sprawie dowodów porównując treści zeznań poszczególnych świadków w tym także świadków P. D. i S. G. z wydanymi w sprawie opiniami specjalistycznymi. Do poczynienia ustaleń w omawianym zakresie bez wątpienia przyczyniły się zeznania świadka P. J. Sąd Okręgowy jak wynika ze str. 55 uzasadnienia doszedł do wniosku, iż oskarżony posiadał bez wymaganego zezwolenia 9 sztuk broni palnej, jaka została użyta została do zabójstwa K. K. i usiłowania zabójstwa pozostałych pokrzywdzonych.

Sąd II instancji – wbrew twierdzeniom obrońcy – rozważył także zarzut obrazy art. 410 k.p.k. Na str. 16 uzasadnienia przedstawił rzeczową argumentację dotyczącą kwestii nie rozważenia i nieuwzględnienia przez Sąd I instancji logowań telefonu w dniu zdarzenia pomimo, że w aktach sprawy znajdowały się analizy połączeń telefonicznych. Fakt ten, zdaniem Sądu nie podważył oceny, że oskarżony był jedną z osób biorących udział w zdarzeniu 6 stycznia 1999 r. w

czasie którego strzelano do pokrzywdzonych. Na str. 31 uzasadnienia Sądu I instancji znajduje się argumentacja dotycząca podnoszonej przez skarżącego kwestii, a mianowicie rzekomego podpisywania w dniu zdarzenia przez świadka P. J. dozoru policyjnego w K P w A. Sąd uznał tę część zeznań ww. świadka za niewiarygodne przedstawiając powody swojej decyzji. Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny dokonana przez Sąd *meriti* ocena tych dowodów zasługuje na pełną akceptację (str. 17). Na aprobatę i podzielenie nie zasługuje zarzut skarżącego z pkt 6 kasacji, w którym obrońca wskazuje na rażącą niesprawiedliwość (art. 440 k.p.k.) utrzymanego przez Sąd II instancji wyroku Sądu I instancji w zakresie wymierzonej skazanemu bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

Na zakończenie niniejszych wywodów skonstatować należy, że kasacje obrońców jako jedynie polemiczne nie były w stanie wyrzeć skutku zgodnego z kierunkiem tych skarg.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia.